

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

για τις προϋποθέσεις τοποθέτησης ανηλίκων σε ίδρυμα ή ανάδοχη οικογένεια από και προς κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του άρθρου 56 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27^{ης} Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον Κανονισμό (ΕΚ) 1347/2000.

ΑΡΘΡΟ 1

1. Κεντρική Αρχή για τη λήψη αιτημάτων τοποθέτησης ανηλίκων σε ίδρυμα, δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα, που υποβάλλονται από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 56 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27^{ης} Νοεμβρίου 2003, ορίζεται το Τμήμα Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η ανωτέρω υπηρεσία πληροφορεί άμεσα την αιτούσα αρχή ότι απαιτείται έγκριση των ελληνικών αρχών για την τοποθέτηση του ανηλίκου και την ενημερώνει για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί, όπως αυτή περιγράφεται στα άρθρα 2, 3, 4, και 5 του παρόντος.

2. Αρμόδιοι για την έγκριση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 αιτημάτων για την τοποθέτηση των ανηλίκων σε ίδρυμα, δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα είναι ο Εισαγγελέας Ανηλίκων Αθηνών και ο αναπληρωτής του. Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων Αθηνών εντός δύο μηνών από την υποβολή σ' αυτόν του αιτήματος και των συνοδευτικών εγγράφων από το Τμήμα Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εγκρίνει ή απορρίπτει το αίτημα με αιτιολογημένη διάταξή του, αφού λάβει τη γνώμη ενός επιμελητή της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων Αθηνών, τον οποίο ορίζει ανά υπόθεση. Ο Επιμελητής

Ανηλίκων συλλέγει πληροφορίες για την υπάρχουσα διαθεσιμότητα στα ιδρύματα ή στις δομές παιδικής προστασίας, καθώς και αν αυτά πληρούν τις σύμφωνα με το άρθρο 3 προϋποθέσεις για την ασφαλή εγκατάστασή του και υποβάλει έκθεση στον Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών προτείνοντας το καταλληλότερο για την τοποθέτηση του ανηλίκου. Έκθεση υποβάλλεται από τον Επιμελητή Ανηλίκων και όταν το αίτημα από τις αλλοδαπές αρχές αφορά στην τοποθέτηση του ανηλίκου σε ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα.

ΑΡΘΡΟ 2

1. Με το αίτημα έγκρισης της τοποθέτησης του ανηλίκου συνυποβάλλονται από την αιτούσα αρχή του κράτους μέλους τα ακόλουθα έγγραφα και στοιχεία, επίσημα μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα:

α) Πλήρη στοιχεία του ανηλίκου (ονοματεπώνυμο και εθνικότητα, ονοματεπώνυμο και εθνικότητα γονέων, ημερομηνία και τόπος γέννησης, τόπος κατοικίας).

β) Πλήρη στοιχεία του προσώπου που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια του ανηλίκου, τα στοιχεία επικοινωνίας αυτού και δήλωση συναίνεσής του για την τοποθέτηση. Στην περίπτωση που δεν επισυνάπτεται δήλωση συναίνεσης, αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο αυτή δεν απαιτείται.

γ) Ποινικό μητρώο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο του ανηλίκου. Αν δεν υφίσταται, σχετική βεβαίωση αρμόδιας αρχής.

δ) Αναλυτική έκθεση κοινωνικού λειτουργού ή επιμελητή ανηλίκων ή άλλου υπαλλήλου αρμόδιας υπηρεσίας από τον τόπο της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του ανηλίκου πριν την τοποθέτηση, στην οποία πρέπει να εκτίθεται η κατάσταση και η προσωπικότητα του ανηλίκου, η αναγκαιότητα και οι λόγοι της τοποθέτησης, η προτεινόμενη διάρκεια (ημερομηνία έναρξης – λήξης) και, προαιρετικά, να προτείνεται ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια τοποθέτησης. Στη ίδια έκθεση αναφέρεται και η άποψη του ανηλίκου και σε περίπτωση που δεν ελήφθη, οι λόγοι που δεν ελήφθη αυτή.

ε) Πιστοποιητικό κατάστασης της υγείας του ανηλίκου και πιστοποιητικό υγειονομικής (ιατροφαρμακευτικής) κάλυψης αυτού.

στ) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας και διεύθυνση των ενήλικων μελών της ανάδοχης οικογένειας, όταν αυτή προτείνεται.

ζ) Προτάσεις για την επικοινωνία του ανηλίκου με γονείς ή άλλα οικεία πρόσωπα και τα πλήρη στοιχεία αυτών.

η) Πλήρως τεκμηριωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του ανηλίκου.

θ) Δήλωση του φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει την επιμέλεια του ανηλίκου ή άλλου αρμόδιου φορέα για την ανάληψη της υποχρέωσης για κάλυψη των εξόδων τοποθέτησης και παραμονής του.

ΑΡΘΡΟ 3

1. Η τοποθέτηση του ανηλίκου σε ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας στην Ελλάδα επιτρέπεται μόνο αν το ίδρυμα ή η δομή παιδικής προστασίας διαθέτει τις απαιτούμενες εγκρίσεις και εποπτεύεται από τις ελληνικές αρχές.

2. Όταν πρόκειται να γίνει τοποθέτηση του ανηλίκου σε ανάδοχη οικογένεια, αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο αν η οικογένεια είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Αναδόχων Ανηλίκων που προβλέπεται στο άρθρο 6 του ΠΔ 86/2009 ή αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του ν. 2082/1992.

ΑΡΘΡΟ 4

Η Διάταξη του Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών με την οποία εγκρίνεται ή απορρίπτεται το αίτημα τοποθέτησης του ανηλίκου σε ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια διαβιβάζεται μέσω του Τμήματος Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην αιτούσα αρχή του κράτους μέλους. Η Διάταξη έγκρισης συνοδεύεται με κατάλογο των ιδρυμάτων ή των δομών παιδικής προστασίας ή των αναδόχων οικογενειών, στα οποία ο ανήλικος μπορεί να τοποθετηθεί.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Η αιτούσα αρχή, μετά τη λήψη της Διάταξης του Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών, με την οποία εγκρίνεται η τοποθέτηση του ανηλίκου σε ίδρυμα, δομή παιδικής ή ανάδοχη οικογένεια, αποστέλλει στον Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών δικαστική απόφαση ή απόφαση άλλης αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους, επίσημα μεταφρασμένη στα ελληνικά, με την οποία αποφασίζεται η τοποθέτηση του ανηλίκου σε συγκεκριμένο ίδρυμα, δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα. Η απόφαση συνοδεύεται από βεβαίωση εκτελεστότητάς της σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους.

2. Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων Αθηνών εισάγει αίτηση στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών για την αναγνώριση της εκτελεστότητας της απόφασης που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο. Η αίτηση εκδικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας που προβλέπεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Οι διατάξεις των άρθρων 904 και 905 του κώδικα αυτού εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Όταν η απόφαση καταστεί αμετάκλητη, ο Εισαγγελέας Ανηλίκων Αθηνών τη διαβιβάζει μέσω του Τμήματος Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην αιτούσα αρχή του κράτους μέλους, οπότε ο ανήλικος μπορεί να τοποθετηθεί (εγκατασταθεί) στο ίδρυμα, στη δομή παιδικής προστασίας ή στην ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα.

ΑΡΘΡΟ 6

Το ποσό που αφορά στις συνήθεις ανάγκες διαβίωσης του ανηλίκου προκαταβάλλεται απευθείας στο ίδρυμα, στη δομή παιδικής προστασίας ή στην ανάδοχη οικογένεια, καλύπτει τουλάχιστον διάστημα δύο μηνών και δεν μπορεί να είναι μικρότερο εκείνου που προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία για την κάλυψη των εν γένει αναγκών διαβίωσης των ανηλίκων που τοποθετούνται σε ιδρύματα ή δομές παιδικής προστασίας ή σε ανάδοχες οικογένειες. Για την κάλυψη τυχόν ιδιαίτερων αναγκών του ανηλίκου, ιδίως εκπαιδευτικών και ιατρικών, το ίδρυμα, η

δομή παιδικής προστασίας ή η ανάδοχη οικογένεια ενημερώνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή τον φορέα που ανέλαβε την κάλυψη των εξόδων του.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Σε περίπτωση μεταβολής του προσώπου που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια του ανηλίκου η αιτούσα αρχή οφείλει να γνωστοποιήσει αμέσως τη μεταβολή αυτή και τα νέα στοιχεία του προσώπου ή των προσώπων αυτών στην κεντρική αρχή της παραγράφου 1 του άρθρου 1. Επίσης, οφείλει να διαβιβάζει στην κεντρική αρχή κάθε νέο στοιχείο, δικαστική ή άλλη απόφαση που αφορά τον ανήλικο, τα οποία ανέκυψαν μετά την τοποθέτησή του. Η κεντρική αρχή υποβάλλει τα έγγραφα αυτά προς εκτίμηση στον Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών.

2. Μετά την τοποθέτηση του ανηλίκου σε ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια, ο Εισαγγελέας Ανηλίκων Αθηνών ενημερώνεται εγγράφως κάθε έξι μήνες και πιο τακτικά, αν το ζητήσει, για την κατάσταση και εξέλιξη του ανηλίκου. Η ενημέρωση γίνεται από το ίδρυμα ή τη δομή παιδικής προστασίας ή από τον κοινωνικό λειτουργό που παρακολουθεί την ανάδοχη οικογένεια. Σε κάθε περίπτωση αρμόδια να παρέχει σχετικές πληροφορίες είναι και η κατά τόπον αρμόδια Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων.

3. Το ίδρυμα ή η δομή παιδικής προστασίας ή η ανάδοχη οικογένεια όπου τοποθετήθηκε ο ανήλικος οφείλουν να γνωστοποιούν αμέσως στην κεντρική αρχή την επιστροφή του ανηλίκου στο κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα τοποθέτησης.

ΑΡΘΡΟ 8

Για την τοποθέτηση ανηλίκου σε ίδρυμα που εδρεύει σε άλλη Χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε ανάδοχη οικογένεια άλλης Χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων του τόπου κατοικίας του ανηλίκου, μετά από έγγραφο αίτημα των γονέων ή του επιτρόπου ή του προσώπου, στο οποίο έχει ανατεθεί με δικαστική απόφαση η άσκηση της γονικής μέριμνας ή της επιμέλειας του ανηλίκου ή και αυτεπαγγέλτως, καταθέτει σχετική αίτηση στο

Μονομελές Πρωτοδικείο, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας που προβλέπεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

ΑΡΘΡΟ 9

Πριν την κατάθεση της αίτησης στο Μονομελές Πρωτοδικείο, κατά το προηγούμενο άρθρο, ο Εισαγγελέας Ανηλίκων απευθύνεται στο Τμήμα Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, για να διερευνήσει μέσω της κεντρικής αρχής του άλλου κράτους μέλους αν για την τοποθέτηση ανηλίκου σε ίδρυμα ή σε ανάδοχη οικογένεια απαιτείται έγκριση από δημόσια αρχή του, τη διαδικασία που ακολουθείται για την έγκριση και για την ολοκλήρωση της τοποθέτησης του ανηλίκου, καθώς και αν το ίδρυμα ή η δομή παιδικής προστασίας ή η ανάδοχη οικογένεια όπου πρόκειται να τοποθετηθεί ο ανήλικος, είτε αυτό προτείνεται από τις ελληνικές αρχές είτε ορίζεται από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εποπτεύεται και λειτουργεί σύμφωνα με τους νόμους του τελευταίου. Αν απαιτείται έγκριση για την τοποθέτηση του ανηλίκου, ο Εισαγγελέας Ανηλίκων υποβάλλει μέσω του Τμήματος Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην αρμόδια αρχή του άλλου κράτους μέλους αίτηση έγκρισης.

ΑΡΘΡΟ 10

Ο Εισαγγελέας Ανηλίκων καταθέτει στο Μονομελές Πρωτοδικείο, μαζί με την αίτηση του άρθρου 6, τα ακόλουθα έγγραφα: α) Πλήρη στοιχεία του ανηλίκου (ονοματεπώνυμο και εθνικότητα, ονοματεπώνυμο και εθνικότητα γονέων, ημερομηνία και τόπος γέννησης, τόπος κατοικίας). β) Έκθεση Κοινωνικού Λειτουργού ή Επιμελητή Ανηλίκων, στην οποία πρέπει να εκτίθεται η κατάσταση και η προσωπικότητα του ανηλίκου, οι λόγοι που υπαγορεύουν την απομάκρυνσή του από το τρέχον περιβάλλον του και η αναγκαιότητα της τοποθέτησής του σε ίδρυμα ή ανάδοχη οικογένεια άλλης χώρας. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται η προτεινόμενη

διάρκεια τοποθέτησης του ανηλίκου (έναρξη – λήξη αυτής), η προτεινόμενη επικοινωνία με τους οικείους του και οι τυχόν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες του ανηλίκου. γ) Έγκριση τοποθέτησης του ανηλίκου από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους τοποθέτησης ή αν αυτή δεν απαιτείται, το έγγραφο της κεντρικής αρχής του άλλου κράτους μέλους από το οποίο να προκύπτει η μη αναγκαιότητά της. δ) Τα στοιχεία του ιδρύματος ή της δομής παιδικής προστασίας ή της ανάδοχης οικογένειας που πρόκειται να τοποθετηθεί ο ανήλικος. ε) Βεβαίωση από την αρμόδια αρχή της χώρας προς την οποία απευθύνεται η αίτηση ότι το ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας λειτουργεί και εποπτεύεται με βάση του νόμους της χώρας αυτής, ή ότι η ανάδοχη οικογένεια υπόκειται σε έλεγχο και εποπτεία. στ) Δήλωση συναίνεσης των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα ή επιμέλεια του ανηλίκου, αν η αίτηση του εισαγγελέα ανηλίκων υποβάλλεται μετά από αίτημα των προσώπων αυτών. ζ) Πιστοποιητικά περί της κατάστασης της υγείας του ανηλίκου. η) Δήλωση του φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει την επιμέλεια του ανηλίκου ή άλλου αρμόδιου φορέα για την ανάληψη της υποχρέωσης για κάλυψη των εξόδων τοποθέτησης και παραμονής του. θ) Κάθε άλλο σχετικό έγγραφο (δικαστικές αποφάσεις, αποφάσεις διοικητικών οργάνων κ.λπ.) που αφορά στον υπό τοποθέτηση ανήλικο.

ΑΡΘΡΟ 11

Το δικαστήριο αποφασίζει για την τοποθέτηση του ανηλίκου σε ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια άλλης χώρας, αφού συνεκτιμήσει όλα τα στοιχεία, όπως αυτά προκύπτουν από τα προσκομιζόμενα στο άρθρο 10 έγγραφα. Πριν από την έκδοση της απόφασης μπορεί να καλεί σε ακρόαση τους πλησιέστερους συγγενείς του ανηλίκου και κάθε άλλο πρόσωπο που συνδέεται με αυτόν. Με διαταγή του δικαστηρίου που επιδίδεται στο πρόσωπο με το οποίο διαμένει ο ανήλικος καλείται να παρουσιαστεί και ο ανήλικος, εκτός αν η ακρόασή του αντενδείκνυται λόγω της ηλικίας ή του βαθμού ωριμότητάς του. Η επικοινωνία με τον ανήλικο γίνεται ιδιαιτέρως και δεν επιτρέπεται να παρευρίσκειται σε αυτήν

άλλο πρόσωπο, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει διαφορετικά. Για το περιεχόμενο της συνομιλίας δεν συντάσσεται έκθεση.

ΑΡΘΡΟ 12

Η αμετάκλητη και εκτελεστή απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου για την τοποθέτηση του ανηλίκου διαβιβάζεται από τον Εισαγγελέα Ανηλίκων μέσω της ελληνικής Κεντρικής Αρχής στην Κεντρική Αρχή του άλλου κράτους μέλους. Η τοποθέτηση (εγκατάσταση) του ανηλίκου ολοκληρώνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άλλο κράτος μέλος.

ΑΡΘΡΟ 13

Μετά την τοποθέτηση του ανηλίκου σε ίδρυμα ή δομή παιδικής προστασίας ή σε ανάδοχη οικογένεια σε άλλο κράτος μέλος, ο Εισαγγελέας Ανηλίκων ζητά εγγράφως κάθε έξι μήνες και πιο τακτικά, αν το κρίνει σκόπιμο, να ενημερώνεται για την κατάσταση και εξέλιξη του ανηλίκου. Το αίτημα ενημέρωσης υποβάλλεται στην Κεντρική Αρχή του κράτους μέλους ή απευθείας στην αρχή του κράτους μέλους που θα υποδειχθεί από την Κεντρική Αρχή ότι εποπτεύει το ίδρυμα, τη δομή παιδικής προστασίας ή την ανάδοχη οικογένεια.

ΑΡΘΡΟ 14

Για τα αιτήματα τοποθέτησης ανηλίκων σε ίδρυμα, δομή παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια στην Ελλάδα, τα οποία έχουν υποβληθεί από Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκκρεμούν προς έγκριση, η ελληνική Κεντρική Αρχή της πρώτης παραγράφου του πρώτου άρθρου ενημερώνει την αιτούσα αρχή του άλλου κράτους μέλους για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως και 7 και ζητά την εντός τριών μηνών συμπλήρωση του φακέλου προκειμένου να τον υποβάλει στον Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών.

Αν δεν αποσταλούν εμπρόθεσμα τα αιτούμενα στοιχεία από την αιτούσα αρχή του άλλου κράτους-μέλους, ο φάκελος υποβάλλεται στον Εισαγγελέα Ανήλικων Αθηνών, ο οποίος απορρίπτει την αίτηση ως απαράδεκτη.

ΑΡΘΡΟ 15

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.